

T-48/02. sz. ügy

Brouwerij Haacht NV
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága

„Verseny – Kartellek – Bírság – Bírságkiszabási iránymutatás – A jogsértés
elkövetőjének tényleges képessége arra, hogy jelentős kárt okozzon a gazdasági
szereplőknek – Enyhítő körülmények – Engedékenységi közlemény”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (ötödik tanács), 2005. december 6. II - 5265

Az ítélet összefoglalása

- 1. Verseny – Bírság – Összeg – Elégséges jelleg – Bírósági felülvizsgálat – A közösségi bíróság által figyelembe vehető elemek – Információk, amelyeket nem tartalmaz a bírságot kiszabó határozat, és amelyeket annak indokolása sem követel meg – Bennfoglaltság (EK 229., EK 230. és EK 253. cikk; 17. tanácsi rendelet, 17. cikk)*

2. *Intézmények jogi aktusai – Indokolás – Kötelezettség – Terjedelem – Bírságokat kiszabó határozat – A Bizottság számára a jogsértés súlyának és időtartamának megítélését lehetővé tévő értékelési elemek megjelölése – Megfelelő megjelölés*
(EK 253. cikk; 17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés; 96/C 207/04. és 98/C 9/03. sz. bizottsági közlemény)
3. *Verseny – Kartell – Piacmeghatározás – Tárgy – A tagállamok közötti kereskedelem érintettségének meghatározása*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)
4. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértések súlya – Enyhítő körülmények – A vállalkozás passzív vagy vezetőt követő szerepe*
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk; 98/C 9/03. sz. bizottsági közlemény, 3. pont)
5. *Verseny – Közösségi szabályok – Jogsértések – Bírság – Meghatározás – Szempontok – A bírság általános mértékének növelése – Megengedhetőség – Feltételek*
(17. tanácsi rendelet)
6. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – A bírság alóli mentesítés vagy a bírság csökkentése az eljárás alá vont vállalkozás együttműködése miatt – A jogsértés Bizottság általi megállapítását megkönnyítő magatartás szükségessége*
(17. tanácsi rendelet, 11. cikk, (1), (4) és (5) bekezdés, valamint 15. cikk; 96/C 207/04. sz. bizottsági közlemény)
7. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A vállalkozás hozzáállása a közigazgatási eljárás során – A kartellben részt vevő minden egyes vállalkozás együttműködése mértékének értékelése – Az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása – Az együttműködés eltérő foka, amely eltérő bánásmódot igazol*
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 96/C 207/04. sz. bizottsági közlemény)

1. A Bizottságnak a vállalkozásokkal szemben a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírságokra vonatkozó határozatai ellen indított keresetek esetén az Elsőfokú Bíróságnak két jogcímen van hatásköre. Egyrészt vizsgálnia kell az EK 230. cikk alapján azok jogszerűségét.

Ennek keretében többek között vizsgálnia kell az EK 253. cikkben meghatározott indokolási kötelezettség betartását, amelynek megsértése megköveteli a határozat megsemmisítését. Másrészt az Elsőfokú Bíróság az EK 229. cikk és a 17. rendelet 17. cikke

szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörre vonatkozó felhatalmazás alapján jogosult annak megítélésére, hogy a bírság összege megfelelő-e. Ez utóbbi értékelés szükségessé teheti olyan információk bemutatását és figyelembevételét, amelyek említését a megtámadott határozatban nem követeli meg az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettség.

(vö. 44. pont)

ságnak figyelembe kell vennie a jogsértés súlyának és időtartamának megítélésé-
kor.

Ilyen körülmények között az indokolási kötelezettség esetén irányadó lényeges formai követelményt tehát betartják akkor, ha a Bizottság határozatában megjelöli azokat az elemeket, amelyek lehetővé tették számára a jogsértés súlyának és időtartamának megítélését.

2. A közösségi versenyjogi szabályok megsértése miatt kiszabott bírság indokolására vonatkozó kötelezettség terjedelmét a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján kell megítélni, amelynek értelmében: „[a] bírság összegének megállapításakor a jogsértés súly[a] mellett annak] időtartamát is figyelembe kell venni”. Az indokolási kötelezettség esetén irányadó lényeges formai követelményt tehát betartják akkor, ha a Bizottság határozatában megjelöli azokat az elemeket, amelyek lehetővé tették számára a jogsértés súlyának és időtartamának megítélését. Másrészt a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás, valamint kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességéről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény irányadó szabályokat tartalmaznak azon értékelési elemek tekintetében, amelyeket a Bizott-

(vö. 46. pont)

3. Az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazása során az érintett piacot annak megállapítása érdekében kell meghatározni, hogy egy megállapodás alkalmas-e a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására és a közös piacon belül a verseny akadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza-e, vagy ilyen hatása van-e. Ezért a Bizottság csak akkor köteles az EK 81. cikk (1) bekezdése alapján hozott határozatban az érintett piacot meghatározni, ha a meghatározás nélkül nem állapítható meg, hogy a szóban forgó megállapodás, a vállalkozások társulásának határozata vagy az

összehangolt magatartás alkalmas-e a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására és a közös piacon belül a verseny akadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza-e, vagy ilyen hatása van-e.

ha később lépett arra a piacra, ahol a jogsértés történt, függetlenül attól, hogy mennyi ideig vett részt a jogsértésben, vagy ha a jogsértésben részt vevő más vállalkozás képviselője erre vonatkozóan kifejezetten nyilatkozatot tesz.

(vö. 58. pont)

4. A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás 3. pontja kifejti, hogy a vállalkozás tekintetében kiszabott bírság alapösszegének csökkentése lehetséges különös enyhítő körülmények fennállása esetén, mint például „a jogsértés kizárólag passzív módon vagy »a vezetőt követő« szerepben történő elkövetése”.

A vállalkozás magatartása különös jellegének nincs befolyása arra, hogy egy másik vállalkozásnál fennáll-e súlyosító vagy enyhítő körülmény. Az ilyen körülmények figyelembevétele ugyanis a vállalkozás egyéni magatartásához kapcsolódik, és szükségszerűen egyéni magatartása jellegén alapul.

(vö. 74–75., 79. pont)

A „kizárólag passzív módon vagy »a vezetőt követő« szerepben történő elkövetést” a vállalkozással szemben csak akkor lehet enyhítő körülményként értékelni, ha az érintett vállalkozás „viszszafogott magatartást tanúsít”, azaz nem vesz részt aktívan a versenyellenes megállapodások kidolgozásában. A vállalkozás kartellben játszott passzív szerepét alátámasztó kiindulópontként lehet figyelembe venni különösen azt, ha a kartell többi tagjához képest jelentősen ritkábban vett részt a megbeszéléseken,

5. A Bizottság a 17. rendelet alkalmazása során mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság megállapítására, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartása irányába befolyásolja.

Az a tény, hogy a Bizottság a múltban bizonyos mértékű bírságot szabott ki meghatározott típusú jogsértések esetén, nem akadályozhatja meg abban, hogy a 17. rendeletben előírt korlátok között e

mértéket megemelje, ha az a közösségi versenypolitika végrehajtása érdekében szükséges. A közösségi versenyszabályok hatékony alkalmazása valójában megköveteli, hogy a Bizottság a bírság szintjét mindenkor e politika igényeihez igazítsa.

(vö. 81. pont)

6. A bírságnak a közigazgatási eljárás során végzett együttműködés alapján történő csökkentése az ítélkezési gyakorlat alapján csak akkor igazolt, ha az érintett vállalkozás magatartása lehetővé tette a Bizottság számára a jogsértés könnyebb megállapítását és – adott esetben – annak megszüntetését.

E tekintetben a vállalkozásnak a vizsgálat alatti együttműködése tehát csak akkor jogosít fel a bírság csökkentésére, ha meghaladja azt, amire a vállalkozás a 17. rendelet 11. cikkének (4) és (5) bekezdése szerint köteles. Ha a vállalkozás tehát a 17. rendelet 11. cikke szerinti információkérésre olyan információt szolgáltat, amely messze meghaladja azt, amit a Bizottság e rendelkezés alapján követelhet, akkor csökkenthető a vállalkozással szemben kiszabott bírság.

Ha a Bizottság a 17. rendelet 11. cikke szerinti információkérésben a tisztán ténybeli kérdéseken kívül és a már meglévő dokumentumokon felül kíván felvilágosítást, és azt kéri a vállalkozástól, hogy írja le több olyan találkozó tárgyát, lefolyását és eredményét vagy végkövetkeztetését, amelyen részt vett, és nyilvánvalóan azt feltételezi, hogy e találkozók esetén versenykorlátozásokról volt szó, az ilyen kérelem alkalmas lehet arra, hogy a kérdőre vont vállalkozást arra kényszerítse, hogy ismerje el a közösségi versenyjogi jogszabályok megsértésében való részvételét; az érintett vállalkozás ezért nem köteles az ilyen jellegű kérdésekre választ adni. Ilyen esetben ha a vállalkozás mégis információkat szolgáltat e pontok tekintetében, azt önkéntes együttműködésnek kell tekinteni, amely az engedékenységi közlemény értelmében a bírság csökkentésének alapjául szolgálhat.

(vö. 104., 106–107. pont)

7. A vállalkozások együttműködésének megítélésénél a Bizottság egyebekben nem hagyhatja figyelmen kívül az egyenlő bánásmód elvét, amely általános közösségi jogi elv, és amely csak akkor

sérül, ha ugyanolyan helyzeteket eltérően vagy eltérő helyzeteket ugyanúgy kezelnek, és ha a különbségtételt nem igazolják objektív okok.

zolhatja, különösen a különböző információk nyújtása vagy az információknak a közigazgatási eljárás eltérő szakaszaiban, illetve eltérő körülmények között történő nyújtása.

E tekintetben megállapítható, hogy az érintett vállalkozások eltérő bánásmódját csak az együttműködés eltérő foka iga-

(vö. 108–109. pont)